

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 6.11.2007
KOM(2007) 678 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2006)

SISÄLLYSLUETTELO

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2006)	3
1. Talousarvion toteutuminen	3
2. Taloudellinen toimintaympäristö ja ehdollisuus	9
3. Koordinointi liikenne- ja ympäristöpolitiikkojen kanssa.....	11
3.1. Liikenne	11
3.2. Ympäristö.....	11
4. Tarkastukset	12
5. Väärinkäytökset ja tuen keskeyttäminen.....	13
6. Arviointimenettely	14
7. Uusi sääntelykehys ohjelmakaudelle 2007–2013	14
8. Tiedotus ja julkistaminen	15

KOHEESIORAHASTON VUOSIKERTOMUS (2006)

Tämä vuosikertomus esitetään koheesiorahastosta annetun asetuksen (EY) N:o 1164/1994 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Kertomus koskee koheesiorahaston toimintaa vuonna 2006.

1. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Koheesiorahaston sitoumuksiin vuonna 2006 käytettävissä olevat varat olivat 6 032 082 110 euroa (nykyhintoina) 13 tukea saavalle jäsenvaltiolle. Sitoumuksiin sisältyvät teknisen avun määrärahat (8 100 000 euroa). Irlanti ei ole taloudellisen kasvun vuoksi enää oikeutettu koheesiorahaston tukeen 1. tammikuuta 2004 alkaen. Romania ja Bulgaria liittyivät Euroopan unioniin 1. tammikuuta 2007, ja ne ovat olleet siitä lähtien oikeutettuja koheesiorahaston tukeen (vuoden 2006 kertomus ei kuitenkaan koske kyseisiä maita).

Maksusitoumusmäärärahat käytettiin kokonaisuudessaan, eikä määrärahoja siirretty yhtään vuodelle 2007.

Taulukko 1. Maksusitoumusten toteutuminen vuonna 2006 (euroina)

Maksusitoumusmäärärahat	Alkuperäiset määrärahat	Muutokset	Lopulliset määrärahat	Toteutuma	Peruutettu	Vuodelle 2007 siirrettävät määrärahat
Talousarvio 2006	6 032 082 110	-	6 032 082 110	6 032 082 110	-	-
Vuodelta 2005 siirretyt määrärahat	-	-	-	-	-	-
Uudelleen käyttöön otetut määrärahat	-	-	-	-	-	-
Takaisinmaksut	-	-	-	-	-	-
YHTEENSÄ	6 032 082 110	-	6 032 082 110	6 032 082 110	-	-

Taulukko 2. Maksumäärärahojen toteutuminen vuonna 2006 (euroina)

Maksumäärärahat	Alkuperäiset määrärahat	Muutokset	Lopulliset määrärahat	Toteutuma	Peruutettu	Vuodelle 2007 siirrettävät määrärahat
Talousarvio 2006	3 515 408 175	- 500 000 000	3 020 358 175	3 015 989 461	4 368 713	-
Vuodelta 2005 siirretyt määrärahat	-	-	-	-	-	-
Uudelleen käyttöön otetut määrärahat	60 776	-	-	-	-	60 776

Takaisinmaksut	-	-	-	-	-	-
YHTEENSÄ	3 515 468 951	-500 000 000	3 020 358 175	3 015 989 461	4 368 713	60 776

Maksumäärärahojen toteutumisaste kehittyi suotuisasti vuoden ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana, ja se oli syyskuun 2006 lopussa samalla tasolla kuin vuonna 2005 marraskuun lopussa. Jäljelle jääviä määrärahoja ei kuitenkaan pystytty käyttämään moitteettoman varainhoidon edellyttämällä tavalla, ja yhteensä 500 miljoonaa euroa maksumäärärahoja siirrettiin koheesiorahastolta Euroopan aluekehitysrahastolle (osana muiden rakennerahastojen kanssa tehtävää kokonaismäärärahasiirtomenettelyä). Tämä siirto merkitsi, että maksumäärärahoista toteutui noin 99,8 prosenttia vuoden 2006 aikana. Maakohtainen määrärahojen toteutuminen esitetään taulukoissa 3, 4 ja 5.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2006 jäsenvaltioittain:

Taulukko 3. Maksusitoumusmäärärahat vuonna 2006 (euroina) – tekninen apu mukaan luettuna

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Jäsenvaltion osuus %
Espanja	1 045 081 820	57,6 %	769 323 551	42,4 %	315 453	1 814 720 824	30,0 %
Kreikka	191 616 437	38,8 %	298 556 462	60,4 %	4 026 467	494 199 366	8,4 %
Portugali	273 923 751	55,4 %	218 291 973	44,2 %	1 983 642	494 199 366	8,2 %
Kypros	15 599 762	75,5 %	5 058 456	24,5 %	-	20 658 218	0,3 %
Tšekki	169 425 877	46,6 %	192 728 948	53,0 %	1 343 504	363 498 329	6,0 %
Viro	51 641 255	45,3 %	59 936 657	52,5 %	2 505 460	114 083 372	1,9 %
Unkari	210 331 313	49,3 %	209 390 382	49,1 %	6 910 457	426 632 152	7,1 %
Latvia	84 648 355	50,3 %	75 472 277	44,9 %	8 112 593	168 233 225	2,8%
Liettua	121 403 548	53,7 %	99 888 363	44,2 %	4 807 152	226 099 063	3,7 %
Malta	4 305 250	51,0 %	4 075 480	48,3 %	65 171	8 445 901	0,1 %
Puola	751 359 517	46,9 %	828 944 996	51,7 %	21 905 810	1 602 210 323	26,5 %
Slovakia	79 712 721	36,4 %	138 255 724	63,2 %	826 055	218 794 500	3,6 %
Slovenia	27 925 173	38,6 %	44 270 658	61,2 %	165 000	72 360 831	1,2 %
YHTEENSÄ	3 026 974 779	50,1 %	2 944 193 927	48,9 %	52 966 764	6 024 135 470	100 %
Hallinnollinen tekninen apu	-	-	-	-	4 218 779	4 218 779	-

Taulukko 4. Maksumäärärahat vuonna 2006 (euroina) – tekninen apu mukaan luettuna

Uusia jäsenvaltioita koskevissa luvuissa on otettu huomioon ainoastaan 1. toukokuuta 2004 jälkeen hyväksytyihin koheesiorahastohankkeisiin liittyvät (ISPA-hankkeisiin kohdennettua liittymistä valmistelevaa tukea ei ole otettu huomioon). Ennen liittymistä hyväksytyjä ISPA-hankkeita koskevat vuoden 2006 maksut esitetään taulukossa 5.

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Jäsenvaltion osuus %
Espanja	558 740 071	43,6 %	723 413 784	56,4 %	819 183	1 282 973 038	47,0 %
Kreikka	194 069 922	40,2 %	289 132 091	59,8 %	-	483 202 013	17,7 %
Irlanti	27 991 936	70,8 %	11 521 393	29,2 %	-	39 513 329	1,4 %
Portugali	148 750 484	73,1 %	53 874 121	26,5 %	899 853	203 524 458	7,5 %
Kypros	-	0,0 %	6 001 512	100,0 %	-	6 001 512	0,2 %
Tšekki	32 982 124	26,2 %	92 544 105	73,6 %	278 460	125 804 689	4,6 %
Viro	6 769 474	17,0 %	32 972 870	82,9 %	23 322	39 765 666	1,5 %
Unkari	82 157 579	70,9 %	33 767 249	29,1 %	-	115 924 828	4,2 %
Latvia	14 060 182	23,4 %	42 930 570	71,5 %	3 075 450	60 066 202	2,2 %
Liettua	17 587 842	36,0 %	31 243 260	64,0 %	-	48 831 102	1,8 %
Malta	-	0,0 %	2 591 637	100,0 %	-	2 591 637	0,1 %
Puola	15 601 766	6,1 %	239 697 120	93,7 %	589 292	255 888 178	9,4 %
Slovakia	18 811 566	58,7 %	13 218 768	41,3 %	-	32 030 334	1,2 %
Slovenia	7 502 018	24,1 %	23 651 860	75,9 %	-	31 153 878	1,1 %
Määrittelymätön	-	0,0 %	-	0,0 %	965 686	965 686	0,0 %
YHTEENSÄ	1 125 024 964	41,2 %	1 596 560 340	58,5 %	6 651 246	2 728 236 550	100 %
Hallinnollinen tekninen apu	-	-	-	-	1 625 128	1 625 128	-

Taulukko 5. Uudet jäsenvaltiot – aiempia ISPA-hankkeita koskevat maksut vuonna 2006

Jäsenvaltio	Ympäristö		Liikenne		Tekninen apu	YHTEENSÄ	
	Määrä	%	Määrä	%	Määrä	Määrä	Jäsenvaltion osuus %
Tšekki	48 347 040	35,8 %	86 126 672	63,8 %	448 521	134 922 233	19,8 %
Viro	17 872 983	55,6 %	13 213 810	41,1 %	1 036 078	32 122 871	4,7 %
Unkari	42 045 203	54,0 %	34 943 145	44,9 %	856 649	77 844 997	11,4 %
Latvia	12 195 774	24,8 %	33 083 549	67,3 %	3 890 083	49 169 406	7,2 %
Liettua	21 227 151	55,0 %	15 421 582	39,9 %	1 955 102	38 603 835	5,7 %
Puola	136 381 574	51,4 %	126 946 209	47,9 %	1 872 421	265 200 204	38,9 %
Slovakia	33 197 820	43,6 %	40 809 790	53,6 %	2 120 189	76 127 799	11,2 %
Slovenia	5 176 729	73,4 %	1 875 000	26,6 %	0	7 051 729	1,0 %
YHTEENSÄ	316 444 274	46,5 %	352 419 757	51,7 %	12 179 043	681 043 074	100 %

Seuraavassa taulukossa esitetään kaikki toteutukset vuosina 2000–2006 jäsenvaltioittain (tekninen apu mukaan luettuna):

Taulukko 6. Maksusitoumusten toteutuminen ohjelmakaudella 2000–2006 jäsenvaltioittain (euroina) - tekninen apu mukaan luettuna

Jäsenvaltio	Kokonais- määrärahat 2000–2006	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	YHTEENSÄ
Espanja	12 067 110 566	1 601 305 968	1 676 893 850	1 973 389 704	1 543 094 747	1 702 761 789	1 806 465 241	1 814 720 824	12 118 632 123
Kreikka	3 307 420 974	435 532 521	467 400 382	335 157 938	529 459 151	535 843 689	438 083 755	494 199 366	3 235 676 802
Irlanti	584 614 000	169 624 664	115 000 000	182 661 340	117 322 580				584 608 584
Portugali	3 308 065 713	450 770 587	455 699 130	296 780 734	648 181 282	479 843 079	491 649 967	494 199 366	3 317 124 145
EU-4	19 267 211 253	2 657 233 740	2 714 993 362	2 787 989 716	2 838 057 760	2 718 448 557	2 736 198 963	2 803 119 556	19 256 041 654
Kypros	54 065 989					18 257 000	15 099 477	20 658 218	54 014 695
Tšekki	937 882 036					316 898 031	256 811 441	363 498 329	937 207 801
Viro	308 576 628					105 696 235	89 794 099	114 083 372	309 573 706
Unkari	1 115 106 832					376 433 000	310 982 360	426 632 152	1 114 047 512
Latvia	518 407 608					189 965 775	157 667 664	168 233 225	515 866 664
Liettua	609 432 251					209 572 000	173 199 790	226 099 063	608 870 853
Malta	21 938 260					7 418 000	6 102 388	8 445 901	21 966 289
Puola	4 186 767 157					1 414 638 404	1 166 908 584	1 602 210 323	4 183 757 311
Slovakia	571 744 353					192 974 000	159 432 592	218 794 500	571 201 092
Slovenia	188 021 130					64 946 467	51 835 729	72 360 831	189 143 027
EU-10	8 511 942 244					2 896 798 912	2 387 834 124	3 221 015 914	8 505 648 950
YHTEENSÄ	27 779 153 497	2 657 233 740	2 714 993 362	2 787 989 716	2 838 057 760	5 615 247 469	5 124 033 087	6 024 135 470	27 761 690 604

Ohjelmakauden 2000–2006 yleiskatsaus (myös maksattamatta olevat sitoumukset)

Vuoden 2006 lopussa maksattamatta olevat sitoumukset kaudelta 2000–2006 olivat 15 682 miljoonaa euroa (13 206 miljoonaa euroa koheesiorahastosta ja 2 476 miljoonaa euroa aiemmista ISPA-hankkeista). Kyseinen maksattamatta olevien sitoumusten suhteellisen suuri osuus vastaa noin kolmen vuoden maksusitoumusmäärärahoja; tämä johtuu muun muassa siitä, että infrastruktuurihankkeet ovat usein monimutkaisia ja laajoja ja niiden toteuttaminen kestää kauan, ja jossakin määrin siitä, että määrärahojen automaattista vapautumista koskevaa sääntöä (ns. N+2 -sääntöä), jota sovelletaan rakennerahastoihin, ei sovelleta koheesiorahastoon.

Taulukko 7.1. Koheesiorahastosta hyväksytyt määrät ohjelmakaudella 2000–2006 (myös maksattamatta olevat sitoumukset)¹

Maa	Maksu-sitoumukset (netto)	Maksettu	Maksattamatta olevat
Kreikka	2 815 806 760	1 236 273 691	1 579 533 069
Irlanti	575 411 134	517 830 136	57 580 998
Portugali	3 128 862 926	1 467 756 462	1 661 106 465
Espanja	11 773 161 809	7 383 381 713	4 389 780 096
EU-4 YHTEENSÄ	18 293 242 629	10 605 242 001	7 688 000 628
Kypros	54 014 695	11 059 968	42 954 727
Tšekki	748 976 735	141 131 405	607 845 330
Viro	242 449 651	39 765 666	202 683 985
Unkari	812 924 360	185 512 701	627 411 659
Latvia	376 863 199	79 841 253	297 021 946
Liettua	517 642 688	97 697 349	419 945 339
Malta	21 966 289	2 591 637	19 374 652
Puola	3 191 270 327	255 730 261	2 935 540 066
Slovakia	264 254 882	32030 334	232 224 548
Slovenia	172 654 702	39 651 472	133 003 230

¹ Maksusitoumusmäärärahat ovat pienemmät kuin kokonaismäärärahat (ks. taulukko 6), mikä johtuu käyttämättömien määrrien vapauttamisesta ja toimien päättämisestä.

EU-10 YHTEENSÄ	6 403 017 528	885 012 045	5 518 005 483
YHTEENSÄ	24 696 260 157	11 490 254 046	13 206 006 111

Taulukko 7.2. Aiempia ISPA-hankkeita varten hyväksytyt määrät kaudella 2000–2006 (myös maksattamatta olevat sitoumukset)

Maa	Maksu- sitoumukset (netto)	Maksettu	Maksattamatta olevat
Tšekki	479 117 990	351 044 435	128 073 555
Viro	185 251 384	121 573 113	63 678 271
Unkari	669 677 980	307 713 993	361 963 987
Latvia	333 856 759	183 662 936	150 193 823
Liettua	307 765 169	161 019 456	146 745 712
Puola	2 444 163 012	1 093 425 990	1 349 686 751
Slovakia	501 995 906	263 375 354	238 620 552
Slovenia	83 499 178	45 820 204	37 678 974
YHTEENSÄ	5 005 327 377	2 527 635 482	2 476 641 625

Ohjelmakauden 1993–1999 talousarvion toteutuminen

Muutokset ohjelmakauden 1993–1999 maksattamatta olevien sitoumusten osalta vuonna 2006 ovat seuraavat:

Taulukko 8. Ohjelmakauden 1993–1999 maksusitoumusten maksattaminen vuonna 2006 (euroina)

Jäsenvaltio	Maksattamatta olevat sitoumukset kauden alussa	Vapautetut määrärahat	Maksut	Maksattamatta olevat sitoumukset kauden lopussa
Espanja	204 299 149	17 163 676	99 864 092	87 271 381
Kreikka	82 165 494	52 585 827	3 476 269	26 103 398
Irlanti	29 637 545	19 003	17 387 263	12 231 279
Portugali	29 514 596	1 555 707	15 998 198	11 960 691
YHTEENSÄ	345 616 784	71 324 213	136 725 822	137 566 749

Koheesiorahaston maksusitoumukset perustuvat jaksotettuihin määrärahoihin. Toisin sanoen maksut seuraavat määrärahojen alkuperäisiä sitoumuksia. Mikäli kaikki hankkeet toteutetaan päätösten mukaisesti, maksattamatta olevia sitoumuksia syntyy

automaattisesti päätöksentekopäivän ja loppumaksun suorituspäivän välisen eron (yleensä 4–5 vuotta) vuoksi.

Ennen vuotta 2000 käynnistettyjä toimia koskevien maksattamatta olevien sitoumusten maksattamista tehostettiin aiempien sitoumusten maksatusasteen parantamiseksi. Vuoden alussa maksattamatta olevista sitoumuksista noin 40 prosenttia maksettiin tai vapautettiin vuonna 2006. Vuoden 2006 lopussa maksattamatta olevien sitoumusten määrä oli vain 2,7 prosenttia koheesiorahaston vuotuisesta talousarviosta (vuoden 2002 lopussa vastaava osuus oli yli 50 prosenttia, vuoden 2003 lopussa 39 prosenttia, vuoden 2004 lopussa 15 prosenttia ja vuoden 2005 lopussa 6,7 prosenttia). Maksattamatta olevien sitoumusten maksattamista on jatkettu vuonna 2007 yhteistyössä hankkeiden toteuttamisesta ja maksupyyntöjen esittämisestä vastaavien kansallisten viranomaisten kanssa.

Yksityiskohtaiset tiedot kunkin jäsenvaltion osalta vuonna 2006 hyväksytyistä hankkeista esitetään tämän kertomuksen liitteessä.

2. TALOUDELLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA EHDOLLISUUS

Koheesiorahastosta annetussa neuvoston asetuksessa² rahaston käytölle asetetaan makrotaloudellisia ehtoja. Siinä säädetään, että ”rahastosta ei rahoiteta uusia hankkeita tai, jos kyseessä on merkittävä hanke, mitään hankkeen uusia vaiheita jäsenvaltiossa, jos neuvosto määräenemmistöllä komission suosituksesta katsoo, että tätä asetusta soveltava jäsenvaltio ei ole pannut täytäntöön [vakaus- tai lähentymisohjelmaansa] siten, että julkistalouden liiallinen alijäämä vältetään”. Tämä kuvaa koheesiorahaston tehtävää kansallisen tason talousarviotuen välineenä, jolla autetaan jäsenvaltioita säilyttämään makrotaloudellinen kurinalaisuutensa.

Neljä koheesiorahastosta tukea saavaa jäsenvaltiota (Kypros, Unkari, Puola ja Portugali) joutui liiallista alijäämää koskevan menettelyn lisätoimien kohteeksi. Yhdenkään edellä mainitun maan osalta lisätoimet eivät edellyttäneet rahoituksen keskeyttämistä.

Kyprosta koskevan menettelyn neuvosto päätti lakkauttaa kesäkuussa 2006, koska Kypros oli korjannut liiallisen alijäämänsä vuonna 2005. Portugalin osalta komissio antoi kesäkuussa 2006 tiedonannon, jossa maan todettiin edistyvän liiallisen alijäämänsä korjaamisessa.

Unkarin liiallista alijäämää koskeva menettely aloitettiin vuonna 2004, ja sen jälkeen on todettu jo kaksi kertaa, ensin tammikuussa 2005 ja uudelleen marraskuussa 2005, että se ei ole toteuttanut neuvoston suositusten mukaisia tehokkaita toimia. Kummallakaan kerralla komissio ei kuitenkaan suositellut neuvostolle koheesiorahastosta myönnetyn rahoituksen keskeyttämistä. Koska Unkari ei kuulu euroalueeseen, sitä koskee erityinen poikkeus liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn liittyvien toimien osalta. Vuoden 2006 lähestymisohjelman päivitystä tarkistettiin syyskuussa 2006, ja sen mukaan neuvosto voi antaa Unkarille

² Perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 1164/94 6 artiklaan, sellaisena kuin se on komission esittämässä koonnoksessa.

lisäsuosituksia ainoastaan perustamissopimuksen³ 104 artiklan 7 kohdan mukaisen päätöksen nojalla. Jos Unkari ei pysty noudattamaan suosituksia, sovelletaan perustamissopimuksen 104 artiklan 8 kohtaa, mihin sisältyy mahdollisuus keskeyttää koheesiorahaston rahoitus.

Marraskuussa 2006 neuvosto teki perustamissopimuksen 104 artiklan 8 kohdan mukaisen Puolaa koskevan päätöksen, jossa todettiin, että Puolan toimet liiallisen alijäämän korjaamiseksi neuvoston vuonna 2004 antamien suositusten mukaisesti ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Kyseinen päätös tehtiin lähentymisohjelmaan vuonna 2005 tehdyssä päivityksessä asetettujen tavoitteiden ja keväällä 2006 annetun julkista taloutta koskevan ilmoituksen perusteella. Lähentymisohjelmaan vuonna 2006 tehdyn uuden päivityksen mukaan Puola kuitenkin korjaa liiallisen alijäämänsä vuoteen 2007 mennessä muun muassa siksi, että siihen voidaan soveltaa uudistetun kasvu- ja vakaussopimuksen määräyksiä, joiden mukaan osa eläkeuudistuksen kustannuksista on vähennyskelpoisia.

Kreikka vaikuttaa edistyvän liiallisen alijäämänsä korjaamisessa. Perustamissopimuksen 104 artiklan 9 kohdan nojalla helmikuussa 2005 tehdyn neuvoston päätöksen mukaisesti se vähensi alijäämänsä alle 3 prosenttiin BKT:stä vuonna 2006. Kolmessa äskettäin EU:hun liittyneessä jäsenvaltiossa eli Tšekissä, Maltassa ja Slovakiassa, joiden osalta aloitettiin liiallisia alijäämiä koskeva menettely vuonna 2004, talousarviokehitys ei edellyttänyt lisätoimia, koska komissio totesi joulukuussa 2004, että kaikki kyseiset jäsenvaltiot olivat toteuttaneet tehokkaita toimia neuvoston suositusten mukaisesti. Kyseisten maiden osalta liiallista alijäämää koskevaa menettelyä ei kuitenkaan lakkautettu vuonna 2006. Malta korjasi liiallisen alijäämänsä neuvoston suositusten mukaisesti vuonna 2006. Slovakia aikoo vähentää alijäämänsä alle 3 prosenttiin BKT:stä vuonna 2007, ja Tšekki aikoo saavuttaa saman vuonna 2010.

Koheesiorahastoa kaudella 2007–2013 koskevassa asetuksessa⁴ on selvitetty monia aiempia epäselvyyksiä, jotka liittyivät koheesiorahaston ehdollisuuden soveltamiseen. Siinä säädetään, että perustamissopimuksen 104 artiklan 8 kohdan nojalla tehty päätös antaa komissiolle mahdollisuuden ehdottaa koheesiorahaston tuen keskeyttämistä. Neuvosto voi vuorostaan päättää keskeyttää maksusitoumukset joko kokonaan tai osittain päätöstä seuraavan vuoden tammikuun 1. päivästä alkaen. Jos neuvosto toteaa myöhemmin liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä, että asianomainen jäsenvaltio on toteuttanut tarvittavat korjaavat toimenpiteet, tämä tarkoittaa automaattisesti päätöstä kyseisten maksusitoumusten keskeyttämisen peruuttamisesta. Asetuksessa säädettiin myös säännöistä keskeytettyjen maksusitoumusten budjetoimiseksi uudelleen.

³ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 104 artikla liiallisista julkistalouden alijäämistä.

⁴ Neuvoston asetus (EY) N:o 1084/2006, 11. heinäkuuta 2006, koheesiorahaston perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1164/1994 kumoamisesta.

3. KOORDINOINTI LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖPOLITIIKKOJEN KANSSA

3.1. Liikenne

Vuonna 2006 liikenteen osuus koheesiorahaston kaikista maksusitoumuksista oli hieman alle puolet (49,2 prosenttia). Kuten aikaisemminkin komissio pyysi jäsenvaltioita asettamaan etusijalle rautatiehankkeet. Tämän kertomuksen liitteessä luetellaan vuonna 2006 hyväksytyt hankkeet jäsenvaltioittain.

Liikennealalla yhteisön tukea jaetaan koordinoitusti eri välineillä, joita ovat koheesiorahasto, ISPA, EAKR, Euroopan laajuisia verkkoja koskevat ohjelmat ja EIP:n lainat. Näiden välineiden rahoitustukea suunnataan erityisesti Euroopan laajuiselle liikenneverkolle (TEN-T).

Asetuksen (EY) N:o 1164/94, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1264/1999, 3 artiklan mukaan koheesiorahasto voi myöntää tukea yhteistä etua koskeville liikenteen infrastruktuurihankkeille, joita jäsenvaltiot tukevat ja jotka ovat Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämistä koskevien suuntaviivojen mukaisia.

Euroopan laajuisista liikenneverkkoa koskevat yhteisön suuntaviivat vahvistettiin päätöksellä N:o 1692/96/EY, sellaisena kuin se on muutettuna. Päätöksessä luetellaan 30 Euroopan edun mukaista ensisijaista hanketta, ja kehoitetaan jäsenvaltioita asettamaan nämä hankkeet etusijalle. Päätöksen N:o 1692/96/EY 19 a artiklassa säädetään, että kun jäsenvaltiot hakevat hankkeisiin rahoitusta koheesiorahastosta neuvoston asetuksen (EY) N:o 1164/94 10 artiklan mukaisesti, niiden on asetettava etusijalle hankkeet, jotka on määritetty Euroopan etua koskeviksi hankkeiksi.

3.2. Ympäristö

Vuonna 2006 ympäristön osuus koheesiorahaston kaikista maksusitoumuksista oli hieman yli puolet (50,8 prosenttia). Koheesiorahaston tukemilla hankkeilla tuetaan yleensä ympäristöpolitiikan yleisiä kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita, erityisesti kuudennen toimintasuunnitelman painopistealueiden tavoitteiden saavuttamista eli luonnonvarojen ja jätteiden hallintaa sekä ilmastonmuutosten vaikutusten rajoittamiseen tähtääviä investointeja. Vuosina 2005 ja 2006 hyväksytyt seitsemän teemakohtaista strategiaa, jotka koskevat ilman pilaantumista, luonnonvaroja, jätteitä ja kierrätystä, kaupunkiympäristöä, maaperän suojelua, meriympäristön suojelua sekä torjunta-aineita, ovat keskeisellä sijalla koheesiorahastosta osarahoitetuissa toimissa. Tämän kertomuksen liitteessä luetellaan vuonna 2006 hyväksytyt hankkeet jäsenvaltioittain.

Vuonna 2006 koheesiorahastosta tuettiin edelleen ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa sekä myöntämällä suoraa rahoitusta infrastruktuureille että asettamalla direktiivien soveltamisen yhdeksi tuensaamisen ehdoksi. Tämä koski erityisesti temaattisia tukitoimia, joilla on alueellisia ulottuvuuksia, kuten luonnonsuojelua, jätteiden ja jäteveden käsittelyä sekä ympäristövaikutusten arviointia.

Uusien jäsenvaltioiden liittymisasiakirjoissa on määritelty välitavoitteet, jotka koskevat panostusta ympäristösäännöstöön. Sen vuoksi kyseiset jäsenvaltiot ovat

vahvistaneet ensisijaisiksi menokohteikseen vesihuollon ja jätteiden käsittelyn. Investoinnit ja infrastruktuuritarpeet ovat edelleen suuret keskeisimpien direktiivien ehtojen täyttämiseksi esimerkiksi jätteiden käsittelyn (erityisesti yhdyskuntajätevesien käsittelyn) ja vesihuollon alalla mutta myös ilmanlaadun parantamista ja teollisuusaasteiden vähentämistä (ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistäminen) koskevien direktiivien osalta. Tästä syystä koheesiorahastosta ympäristöinfrastruktuureja varten myönnettävä tuki on ratkaisevaa uusille jäsenvaltioille.

4. TARKASTUKSET

Neljän alkuperäisen tukea saavan jäsenvaltion osalta Espanjaan, Portugaliin ja Kreikkaan tehtiin kaiken kaikkiaan seitsemän tarkastuskäyntiä toimintasuunnitelmien täytäntöönpanon varmistamiseksi ja vuosina 2004–2005 tarkastettujen koheesiorahastohankkeiden seuraamiseksi. Vuonna 2006 tarkastettiin myös toimien päättämisestä vastaavien viranomaisten tekemä työ, joka koski koheesiorahastohankkeiden päättämistä.

Lisäksi aluepolitiikan pääosastossa otettiin vuonna 2006 käyttöön koheesiorahastohankkeiden päättämistä koskevat menettelyt sen varmistamiseksi, että hallintoviranomainen ja toimien päättämisestä vastaava viranomainen toimittavat päättämismenettelyssä riittävät tiedot, joilla voidaan varmistaa lopullisen menoilmoituksen laillisuus ja sääntöjenmukaisuus. Muussa tapauksessa otetaan käyttöön rahoitusoikaisu.

Vuonna 2004 liittyneiden jäsenvaltioiden osalta tarkastustyössä keskityttiin vuonna 2006 pääasiassa seurantatarkastuksiin sen varmistamiseksi, että vuonna 2005 suoritettujen järjestelmätarkastusten perusteella annetut suositukset oli toteutettu tehokkaasti. Lisäksi tarkastettiin hankkeiden menoja. Erityisesti kiinnitettiin huomiota kansallisten tarkastuselinten suorittaman työn tarkastamiseen eli muun muassa järjestelmätarkastusten, otantatarkastusten ja tarkastustodistusten laatimiseen liittyvien töiden laadun tarkastamiseen. Kaiken kaikkiaan tehtiin 13 tarkastuskäyntiä, joista osa sisälsi myös Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tarkastuksia.

Koska moitteettomien tarjouskilpailu- ja sopimusmenettelyjen toteuttamiseen liittyy erityisiä riskejä, käynnistettiin vuonna 2005 erityinen temaattinen kysely, jossa tutkittiin ensisijaisesti uusissa jäsenvaltioissa liittymisen jälkeen tehtyjä sopimuksia ja jolla pyrittiin sekä ehkäisemään että korjaamaan epäselvyyksiä. Näiden tarkastusten perusteella annettujen suositusten toteuttamista seurattiin vuonna 2006 tehdyillä jälkitarkastuksilla.

Aluepolitiikan pääosaston vuotta 2006 koskevassa toimintakertomuksessa viiden jäsenvaltion (Kypros, Viro, Kreikka, Malta ja Slovenia) hallinto- ja valvontajärjestelmän toimivuudelle annettiin huomautuksia sisältämätön lausunto.

Muiden jäsenvaltioiden (Tšekki, Unkari, Irlanti, Latvia, Liettua, Puola, Portugali, Slovakia ja Espanja) osalta lausunto sisälsi huomautuksia, jotka johtuivat järjestelmän keskeisiin osiin vaikuttavista olennaisista puutteista. Yhdellekään jäsenvaltiolle ei annettu kielteistä lausuntoa.

5. VÄÄRINKÄYTÖKSET JA TUEN KESKEYTTÄMINEN

Kahdeksan tukea saavaa jäsenvaltiota on ilmoittanut 228 väärinkäytöstapauksesta, joissa on kyse 186 604 797 euron suuruisesta yhteisön tuesta, sääntöjenvastaisuuksista ja perusteettomasti maksettujen summien takaisinperinnästä sekä alaa koskevan tiedotusjärjestelmän perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1831/94⁵ 3 artiklan mukaisesti. Näissä tapauksissa on tehty hallinnollinen tai oikeudellinen esitutkinta.

On syytä huomata, että neljä alkuperäistä koheesiorahastosta tukea saavaa jäsenvaltiota toimi ilmoittajana suurimmassa osassa näistä tapauksista (183), että suurin osa tapauksista (103) koski Kreikkaa ja että kyseessä on yhteensä 117 856 924 euron suuruinen määrä yhteisön tukea, josta vain 12 698 144 euroa on edelleen perimättä ja jäljelle jäävä osa on vähennetty komissiolle toimitetuista lopullisista maksupyynnöistä. Vuoden aikana edellä mainitun asetuksen soveltamisessa on edistytty Espanjassa, jota koski 82 ilmoitusta ja jonka osalta kyseessä on 44 472 847 euron suuruinen määrä yhteisön tukea, josta 30 179 534 euroa on perimättä. Portugalin viranomaiset ilmoittivat 18 tapauksesta, joissa oli kyseessä 23 747 904 euroa yhteisön tukea, josta 14 850 306 euroa on perimättä.

Vain viisi uutta jäsenvaltiota eli Puola (10), Tšekki (6), Unkari (6), Latvia (2) ja Liettua (1) on ilmoittanut väärinkäytöstapauksista komissiolle; niissä on kyse pienemmistä summista kuin edellä mainituissa tapauksissa. Kyseessä olevista rahamääristä osa on vähennetty ennen maksupyynnön esittämistä komissiolle.

Muut tukea saavat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet komissiolle, että vuoden 2006 aikana ei ole havaittu väärinkäytöksiä. Muutamia kansallisissa tarkastuksissa ja/tai yhteisön tarkastuskäynneillä havaittuja tapauksia on vielä ilmoitettava asiaan liittyvän asetuksen mukaisesti.

Suurimmassa osassa ilmoitettuja tapauksia sääntöjenvastaisuudet liittyvät julkisia hankintasopimuksia koskeviin sääntöihin ja muissa tapauksissa tukeen oikeuttamattomien menojen esittämiseen.

Vuonna 2006 tuli voimaan asetus (EY) N:o 1828/2006, joka koskee uutta ohjelmakautta 2007–2013. Sääntöjenvastaisuuksien ilmoittamisesta säädetään kyseisen asetuksen 4 jaksossa (”Sääntöjenvastaisuudet”), ja sitä sovelletaan myös koheesiorahastosta uudella ohjelmakaudella rahoitettaviin hankkeisiin. Asetusta (EY) N:o 1831/94 sovelletaan edelleen asetuksen (EY) N:o 1164/94 mukaisesti tehtyihin päätöksiin.

Vuoden 2006 aikana Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) aloitti tutkimukset kolmessa tapauksessa, jotka liittyivät koheesiorahastoa koskeviin tietoihin. Näistä yksi johti ”seurantatapauksen”⁶ käynnistämiseen, ja kaksi muuta tapausta siirrettiin

⁵ EYVL L 191, 27.7.1994, s. 9, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2168/2005 (EUVL L 345, 28.12.2005, s.15).

⁶ Seurantatapauksessa jokin muu elin tai jäsenvaltion viranomainen suorittaa oman ulkoisen tutkimuksensa, vaikka myös OLAF olisi toimivaltainen sen tekemiseen.

vuoteen 2007 arviointia varten. Asetuksen (EY) N:o 2185/96⁷ mukaista tarkastuskäyntiä ei tehty.

6. ARVIOINTIMENETTELY

Tarkistetun asetuksen (EY) N:o 1164/94 13 artiklassa edellytetään komission ja jäsenvaltioiden varmistavan, että koheesiorahastohankkeiden täytäntöönpanoa seurataan ja arvioidaan tehokkaasti. Tämä tarkoittaa, että on toteutettava hankkeiden ennakoarviointiin, seurantaan ja jälkiarviointiin liittyviä toimia, joiden perusteella hankkeita tarvittaessa mukautetaan.

Komissio ja jäsenvaltiot suorittavat hankkeiden ennakoarvioinnin ja jälkiarvioinnin tarvittaessa yhteistyössä Euroopan investointipankin kanssa.

Komissio hyväksyy rahastosta rahoitettavat hankkeet yhteisymmärryksessä tukea saavan jäsenvaltion kanssa. Hankkeiden ennakoarviointia varten jokaisen tukihakemuksen mukana on oltava hanketta koskeva kustannus-hyötyanalyysi. Kustannus-hyötyanalyysistä on käytävä ilmi, että keskipitkän aikavälin sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt ovat oikeassa suhteessa myönnettyyn tukeen. Komissio tutkii kyseisen arvion kustannus-hyötyanalyysin tekemistä koskevissa ohjeissa⁸ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Vuonna 2003 julkaistuja ohjeita ollaan päivittämässä.

Tältä pohjalta komissio antoi vuoden 2006 aikana merkittävää sisäistä menetelmätukea ja auttoi jäsenvaltioita valmiuksien kehittämisessä, millä pyrittiin parantamaan hankkeiden rahoituksellisten ja taloudellisten ennakoanalyysien johdonmukaisuutta. Lokakuussa 2006 komissio hyväksyi ohjeasiakirjan⁹, joka koskee kustannus-hyötyanalyysin tekemisessä käytettävää menettelyä. Valmisteluasiakirjassa esitellään joitakin yleisiä kustannus-hyötyanalyysin periaatteita ja toimintasääntöjä sekä kehoitetaan jäsenvaltioita kehittämään omia suuntaviivoja kustannus-hyötyanalyyseja varten.

Komissio myös arvioi jälkikäteen tietyn otoksen koheesiorahastosta yhteisrahoitetuista hankkeista. Edellinen arviointi julkaistiin vuonna 2005, ja siinä arvioitiin otos vuosina 1993–2002 toteutetuista 200 hankkeesta. Seuraava jälkiarviointi aiotaan suorittaa vuonna 2009.

7. UUSI SÄÄNTELYKEHYS OHJELMAKAUDELLE 2007–2013

Koheesiorahastoa koskevassa asetuksessa (EY) N:o 1164/94 säädetään rahaston täytäntöönpanosäännöistä 31. joulukuuta 2006 saakka. Koska uusi ohjelmakausi 2007–2013 on alkamassa, komissio on laatinut luonnokset uusista asetuksista

⁷ EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁸ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/cost/guide02_en.pdf

⁹ Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston arviointiyksikön valmisteluasiakirja 4 'Suuntaviivat kustannus-hyötyanalyysien tekemisestä varten', 2007–2013, on saatavilla Internet-osoitteessa http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/sf2000_en.htm

koheesiorahaston, Euroopan aluekehitysrahaston ja Euroopan sosiaalirahaston toiminnan toteuttamiseksi.

Kyseiset asetukset hyväksyttiin vuonna 2006. Koheesiorahaston toiminnan toteuttamista koskevat uudet asetukset ovat seuraavat:

- Neuvoston asetus (EY) N:o 1083/2006, annettu 11. heinäkuuta 2006, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1260/1999 kumoamisesta
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1084/2006, annettu 11. heinäkuuta 2006, koheesiorahaston perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1164/94 kumoamisesta
- Komission täytäntöönpanoasetus (EY) N:o 1828/2006, annettu 8. joulukuuta 2006, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 täytäntöönpanoa koskevista säännöistä.

Kaikki asetukset, joita sovelletaan ohjelmakaudella 2007–2013 ovat saatavilla INFOREGIO-sivustolla Internetissä:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_fi.htm

8. TIEDOTUS JA JULKISTAMINEN

Brysselissä pidettiin 22. kesäkuuta ja 20. joulukuuta tiedotuskokous 25 jäsenvaltion kanssa. Ensimmäisessä kokouksessa komissio esitteli vuodelle 2006 myönnetty lopulliset määrärahat jäsenvaltioittain. Koska vuosi 2006 on ohjelmakauden viimeinen vuosi, korostettiin, että kaikki vielä jäljellä olevat maksusitoumusmäärärahat on käytettävä ennen 31. joulukuuta ja että maksusitoumusmäärärahoja ei ole tarkoitus siirtää muista budjettikohdista. Kokouksessa esiteltiin myös JASPERS-aloitetta (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions – Euroopan alueiden hankkeille annettava yhteinen apu). Kyseisellä komission ja Euroopan investointipankin yhteistyön avulla perustetulla aloitteella pyritään avustamaan jäsenvaltioita komission hyväksyttäväksi toimitettavien tulevien tärkeiden hankkeiden teknisessä arvioinnissa. JASPERS otetaan käyttöön vuonna 2007. Joulukuun kokouksessa komissio esitteli luonnoksen koheesiorahastohakkeiden päättämistä koskeviksi suuntaviivoiksi. Komissio kehotti muistamaan, että i) päättämisen yhteydessä on varmistettava, että toteutetut hankkeet ovat niistä tehtyjen päätösten mukaisia, ii) kauden 2000–2006 hankkeiden viimeinen tukikelpoisuuspäivä on 31. joulukuuta 2010 ja iii) sovelletaan yhden muutoksen sääntöä. Komissio muistutti myös, että kyseessä oli viimeinen tiedotuskokous asetuksen (EY) N:o 1164/94 osalta. Koheesiorahastoa koskevia kysymyksiä käsitellään 1. tammikuuta 2007 alkaen uuden asetuksen (EY) N:o 1083/2006 mukaisesti rahastojen yhteensovittamisesta vastaavassa komiteassa.

Komissio järjesti koheesiorahaston ja EAKR:n tiedottajille vuonna 2006 kaksi kokousta, jotka pidettiin 15. kesäkuuta ja 5. joulukuuta. Kokouksissa käsiteltiin useita eri tiedotusasioita, selvitettiin uuden asetuksen täytäntöönpanoa ja esiteltiin joitakin tapaustutkimuksia ja tuotenäytteitä. Tiedottajille tarkoitettuja kokouksia järjestetään myös vuonna 2007.